رییس هیأت مدیره انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرتی ایران:

ممنوعیت سفر عربستانی‌ها به ایران برداشته شد

■ **بازگشت شهروندان عربستانی به ایران پس از هفت سال ممنوعیت و بازگشایی سفارتخانه‌های دو کشور، قطعیت پیدا کرده است. رییس انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرت هوایی و جهانگردی ایران نیز از اراده عربستان برای برقراری پرواز مستقیم به ایران و ازسرگیری و تسهیل سفرها به‌زودی خبر داده است.**

گروه گردشگری – حرمت‌الله رفیعی با اشاره به امضاء بیانیه مشترک ایران و عربستان برای ازسرگیری روابط و بازگشایی سفارتخانه‌ها و کنسولگری‌های ایران و عربستان، اظهار کرد: روابط ایران و عربستان تقریبا پس از هفت سال، درحال برقراری است. یکی از مطالبات بخش خصوصی در تمام این سال‌ها، برقراری دوباره روابط ایران و عربستان و گسترش رفت و آمد بین دو کشور بوده است. پس از امضاء بیانیه مشترک، نیز دیدارهای خوبی با موضوع برقراری مسیر هوایی مستقیم بین دو کشور انجام شده و مذاکرات و توافق‌های اولیه‌ای درباره برقراری پرواز مستقیم بین برخی شهرهای ایران و عربستان صورت گرفته و به نظر می‌رسد که طرف مقابل خیلی جدی و با اراده است و دولت‌ها هم مصمم هستند. به گفته او، برقراری پرواز مستقیم در مسیر دمام ـ مشهد و تهران، از جمله موضوع این مذاکرات بوده است و احتمالا بزودی این مسیر هوایی مستقیم بین دو کشور برقرار شود.

رفیعی با اشاره به قطع رابطه عربستان و تاثیر آن بر روابط گردشگری دو کشور و توقف سفر شیعیان به ایران، اظهار کرد: با توجه به ممنوعیت مسافرتی که از سوی عربستان در سال‌های نخست قطع رابطه دیپلماتیک ایجاد شد، بخش زیادی از عربستانی‌ها امکان سفر به ایران را از دست دادند، البته در سال‌های مؤخر بعضی از شهروندان عربستانی از طریق کشورهای دیگر به ایران سفر کردند.

او گفت: عربستان در موضوع گردشگری بسیار جدی عمل می‌کند، پیش‌بینی می‌شود با امضاء بیانیه مشترک بین دو کشور و بازگشایی سفارتخانه‌ها و کنسولگری‌های ایران و عربستان، سوای روابط زیارتی، تعاملات گردشگری دو کشور نیز گسترش یابد و رفت‌وآمد مسافران و گردشگران بین ایران و عربستان با ویزای توریستی آسان شود. حتی این احتمال می‌رود با ویزای توریستی عربستان امکان سفرهای زیارتی مثل عمره برای شهروندان ایرانی نیز فراهم شود؛ چرا که عربستان درحال حاضر این امتیاز را برای دیگر شهروندان جهان قائل شده است. رییس هیأت مدیره انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرتی ایران درباره تغییراتی که در سطح روابط توریستی ایران با دیگر کشورهای عربی پیش‌بینی شده است، اظهار کرد: یقینا پس از عادی شدن روابط ایران و عربستان، دیگر کشورهای عربی که روابطشان را با ایران به سطح ضعیفی رسانده بودند، به سرعت به حالت قبل بازمی‌گردند و به نظر می‌رسد این فرایند چندان زمان‌بر نباشد. روابط دیپلماتیک ایران و عربستان از ژانویه ۲۰۱۶ (۱۳۹۴) پس از اعتراض به اعدام «شیخ نمر»، روحانی شیعه در عربستان و تعرض به سفارت و کنسولگری‌های این کشور در مشهد و تهران، قطع شد. متعاقب آن کشورهای بحرین، سودان، جیبوتی و سومالی روابط خود را با ایران قطع کردند و کویت، قطر و اردن نیز سفرای خود را فراخواندند و امارات هم سطح نمایندگی خود را به کاردار کاهش داد.

عربستان پس از آن در بیانیه‌ای رسمی تأکید کرد که سفر شهروندانش به ایران ممنوع است. مدیرکل اداره گذرنامه عربستان به اتباع این کشور هشدار داد: «بدون مجوز این اداره، شهروندان عربستانی حق سفر به یمن، سوریه، اراضی اشغالی تحت کنترل رژیم صهیونیستی، تایلند و ایران را ندارند.» با وجود این هشدار و جریمه مالی، برخی شهروندان عربستانی از طریق کویت و یا امارات همچنان به ایران سفر می‌کردند که بیشترین انگیزه آن‌ها نیز سفر زیارتی به مشهد بود، در سال ۲۰۲۰ (۱۴۰۰) امور خارجه عربستان بار دیگر اخطار داد: «عبور از کشور سوم برای رسیدن به کشورهای ممنوعه، یاداشتن مُهر ورود و خروج این شش کشور، «جرم» است.» عربستان این ممنوعیت را متوجه شهروندان کویت، امارات، بحرین و دیگر کشورهای عربی هم‌پیمان با خود نیز دانست. با توقف سفر شهروندان عربستانی به ایران، سرمایه‌گذاران عرب نیز پروژه‌هایی که در برخی شهرهای ایران از جمله مشهد آغاز کرده بودند، نیمه‌کاره رها کرده و یا به شرکای ایرانی خود واگذار کردند. پس از آن، هتلداران شهر مشهد که یکی از اصلی‌ترین مقاصد این دسته از گردشگران بودند، معترف شدند که خسارت مالی سنگینی را به علت توقف سفر شهروندان کشورهای عربی به ویژه عربستانی‌ها متحمل شده‌اند و رییس اتحادیه هتلداران خراسان رضوی نیز از به فروش گذاشته شدن ۷۰ هتل در شهر مشهد خبر داد.

بنابر اظهارات هتلداران شهر مشهد تا پیش از برقراری این ممنوعیت و قطع روابط تهران و ریاض و تیره شدن فضای سیاسی میان ایران و کشورهای حوزه خلیج‌فارس، مشهد هر سال میزبان حدود یک میلیون و ۵۰۰ هزار گردشگر از کشورهای عربی بود و شرکت‌های بحرینی و عربستانی بیش از ۱۰ هتل ۴ و ۵ ستاره را به صورت سالانه در مشهد اجاره می‌کردند.

بنا به اظهارات مسؤولان گردشگری نیز ایران از سال ۱۳۹۵ به بعد حدود ۵۰ درصد از بازار گردشگری کشورهای عربی و حاشیه خلیج فارس را از دست داده بود و در سال‌هایی شمار سفر گردشگران عربستانی به ایران نیز صفر شده بود.

اکنون در بیانیه مشترکی که بین ایران و عربستان امضا شده، به طور مشخص تاکید شده است که «دو طرف توافق کردند نمایندگی‌های دو کشور در زمان مورد توافق، بازگشایی شود و اقدامات لازم را برای گشایش سفارتخانه‌های دو کشور در ریاض و تهران و سرکنسولگری‌های این دو کشور در جده و مشهد صورت دهند.»

همچنین «دو طرف توافق کردند هماهنگی‌های لازم را میان هیأت‌های فنی برای بررسی راه‌های گسترش همکاری میان دو کشور، از جمله از سرگیری پروازها و سفرهای متقابل هیأت‌های رسمی و بخش خصوصی، تسهیل اعطای روادید برای شهروندان دو کشور از جمله روادید عمره، ادامه دهند.» به دنبال این توافق انجام شده میان تهران و ریاض در چین برای از سرگیری روابط، روز شنبه ۱۹ فروردین ماه ۱۴۰۲، یک هیات فنی از عربستان برای بازدید از سفارت این کشور در تهران و بررسی مکانیزم بازگشایی آن و همچنین بازگشایی کنسولگری عربستان در مشهد، به تهران سفر کرد و متقابلا یک هیأت از ایران به عربستان سفر کرد و درهای سفارت ایران در شهر ریاض پس از هفت سال گشوده شد.

«دو طرف توافق کردند هماهنگی‌های لازم را میان هیأت‌های فنی برای بررسی راه‌های گسترش همکاری میان دو کشور، از جمله از سرگیری پروازها و سفرهای متقابل هیأت‌های رسمی و بخش خصوصی، تسهیل اعطای روادید برای شهروندان دو کشور از جمله روادید عمره، ادامه دهند.»

فرعونی که با پاسپورت به فرانسه رفت

گروه گردشگری – «رامسس دوم» را شاید بتوان یکی از بزرگ‌ترین و مشهورترین فراعنه مصر باستان نامید. او سومین فرعون در نوزدهمین دودمان مصر بود که در اواخر دوران نوجوانی‌اش در سال ۱۲۷۹ پیش از میلاد و پس از درگذشت پدرش صاحب تاج و تخت شد. «رامسس دوم» در مجموع ۶۶ سال بر مصر باستان حکومت کرد و گمان می‌رود بیش از ۱۰۰ فرزند داشته است. این فرعون در طول فرمانروایی طولانی‌ای که داشت، در نبردهای نظامی متعددی پیروز شد و بناهای یادبود زیادی برای خدایان و خودش ساخت. یکی از موفقیت‌های «رامسس دوم» پیروزی در «نبرد کادش» بود. در این نبرد مصری‌ها به رهبری «رامسس دوم» با هیتی‌ها بر سر کنترل سوریه جنگیدند. این نبرد در بهار پنجمین سال حکومت «رامسس دوم» اتفاق افتاد. «رامسس یکم» پدربزرگ «رامسس دوم» بود که خانواده معمولی آن‌ها را با دلاوری‌های نظامی خود به درجات سلطنتی رساند. «ستی یکم» (پدر رامسس دوم) ثروت این کشور را با ساخت معادن تضمین کرد. او همچنین استحکامات مرزهای شمالی را در مقابل «هیتی‌ها» تقویت کرد. زمانی که «رامسس دوم» در ۱۴ سالگی به تخت نشست، هیتی‌ها از این فرصت برای سنجش فرعون جوان و مرزهای شمالی امپراتوری او استفاده کردند. هیتی‌ها به مصر حمله کردند و شهر تجاری مهم «کادش» را که در سوریه امروزی واقع شده تصرف کردند. «رامسس دوم» نیروهایش را راهی «کادش» کرد تا این شهر را پس بگیرد، اما مصر فریب خورد و فکر کرد که نیروهای هیتی‌ها دورتر از اردوگاه مصری‌ها مستقر هستند، این درحالی بود که هیتی‌ها در نزدیکی مصری‌ها انتظار می‌کشیدند و در نهایت حمله کردند. چیزی به شکست خوردن مصری‌ها نمانده بود که نیروهای کمکی در زمان مناسب سر رسیدند. «رامسس دوم» پیروز این نبرد شد، اما برنده جنگ نبود. سربازان زخمی او از «کادش» عقب‌نشینی کردند، اما «رامسس» نمی‌خواست اجازه دهد یک حقیقت کوچک، موفقیت قبلی او را لکه‌دار کند. در نتیجه او دستور داد دیوارنگاره‌هایی روی معبدهای سراسر مصر خلق شود که او را درحالی به تصویر می‌کشند که با یک دست دشمنان را شکست می‌دهد.

در واقعیت، «رامسس دوم» پس از سال‌ها مذاکره، معاهدهٔ صلحی را با هیتی‌ها به امضا رساند. این قدیمی‌ترین صلح‌نامه‌ای است که متن آن تاکنون باقی مانده است. در مفاد این معاهده آمده که هر دو در صورتی که هدف حمله خارجی‌ها یا داخلی‌ها قرار گرفتند به یکدیگر یاری برسانند. یک نسخه از این معاهده به خط هیروگلیف روی ستون سنگی در معبد کرنک حکاکی شده است. در سال ۱۹۰۶ میلادی نسخه دوم آن به زبان اکدی روی کتیبه سفالی در ترکیه کشف شد. اهمیت این معاهدهٔ صلح به اندازه‌ای است که نسخه شبیه آن در مقر سازمان ملل در نیویورک به نمایش گذاشته شده است. «رامسس دوم» به نشانه حسن نیت دیپلماتیک با بزرگ‌ترین دختر پادشاه «هیتی‌ها» ازدواج کرد و به این ترتیب دختر پادشاه به «نفرتاری»، همسر ارشد فرعون و خانواده بزرگ متشکل از بیش از ۱۰۰ فرزند «رامسس دوم» ملحق شد. ثروت این فرعون را می‌توان با توجه به بناهای چشمگیری که خلق کرد متوجه شد. معبدهای «کرنک» و «ابوسمبل»، از جمله شگفت‌آورترین بناهای مصر به شمار می‌روند. «رامسیوم» معبد خاکسپاری که این فرعون بنا کرد، کتابخانه عظیمی متشکل از حدود ۱۰ هزار پاپیروس را شامل می‌شود. «رامسس دوم» همچنین خود و هم پدرش را گرامی داشت. «ابوسمبل» از دو معبد تشکیل شده است که با نام‌های معبد بزرگ و معبد کوچک شناخته می‌شوند که درون کوهپایه تراشیده شده‌اند. به گفته برخی محققان، روند ساخت این معبد در حوالی ۱۲۶۴ پیش از میلاد آغاز شده است. بر اساس اثر هنری که در داخل معبد بزرگ نقش بسته است این بنا برای گرامیداشت پیروزی «رامسس دوم» بر هیتی‌ها در «نبرد کادش» به سال ۱۲۷۴ پیش از میلاد ساخته شده است. ساخت معبد «ابوسمبل» ۲۰ سال زمان برده است. در ورودی معبد بزرگ چهار مجسمه عظیم «رامسس دوم» را درحالت نشسته به تصویر کشیده‌اند. طول این مجسمه‌ها به ۲۰ متر می‌رسد. در مقابل معبد کوچک که احتمالا برای «نفرتاری» ساخته شده است، دو مجسمه ملکه و چهار مجسمه فرعون ساخته شد که داخلی معبد بزرگ چهار مجسمه «رع»، «آمون» و «پتاح» ایزدان مصر باستان به همراه مجسمه «رامسس دوم» ساخته شده است. مجسمه «پتاح» در تاریکی نگهداری می‌شد، شاید به این دلیل که این ایزد باستانی با جهان زیرین در ارتباط بود. معبد «ابوسمبل» در نهایت متروکه و فراموش شده بود تا این که در اوایل قرن نوزدهم میلادی کشف شد.

پس از درگذشت «رامسس دوم» جسد او در مقبره‌ای در «دره پادشاهان» دفن شد و بعدها به مخزن سلطنتی منتقل شد که در سال ۱۸۸۱ میلادی کشف شد. در سال ۱۹۷۶ پزشکی که بقایای